

Bruxelles, 25 iunie 2026
(OR. en)

11024/26

ECOFIN 893
RELEX 882
NIS 1
MED 32
COEST 506
ECB
EIB

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	23 iunie 2026
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2026) 294 final
Subiect:	RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind implementarea asistenței macrofinanciare acordate țărilor terțe în 2025

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2026) 294 final.

Anexă: COM(2026) 294 final

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 23.6.2026
COM(2026) 294 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU
privind implementarea asistenței macrofinanciare acordate țărilor terțe în 2025

{SWD(2026) 160 final}

CUPRINS

1. INTRODUCERE.....	2
2. OPERAȚIUNI DE ASISTENȚĂ MACROFINANCIARĂ ÎN 2025	3
2.1 Vecinătatea estică.....	4
• Ucraina.....	4
2.2 Vecinătatea sudică.....	5
• Egipt.....	5
• Iordania	7
2.3 Balcanii de Vest	8
• Macedonia de Nord.....	8
3. ASIGURAREA UTILIZĂRII ADECVATE A FONDURILOR AMF: EVALUĂRI OPERAȚIONALE ȘI EVALUĂRI <i>EX POST</i>.....	10
3.1 Evaluări operaționale.....	10
3.2 Evaluări	11
4. EVOLUȚII GENERALE LEGATE DE INSTRUMENTUL AMF	12
4.1 Funcționarea instrumentului AMF	12
4.2 AMF în cadrul financiar multianual 2021-2027.....	13
4.3 AMF, astfel cum a fost propusă în propunerea Comisiei privind următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2028-2034	14
5 PERSPECTIVE PRIVIND OPERAȚIUNILE AMF ȘI SITUAȚIA BUGETARĂ ÎN 2026	15
Tabelul 1: Angajamente și plăți pentru granturile AMF și plățile aferente împrumuturilor AMF 2023-2026 (EUR).....	18

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU privind implementarea asistenței macrofinanciare acordate țărilor terțe în 2025¹

1. INTRODUCERE

Asistența macrofinanciară (AMF) este un instrument financiar al UE² acordat țărilor partenere care se confruntă cu dificultăți legate de balanța de plăți. De la introducerea sa în 1990, AMF a ajutat la consolidarea stabilității macroeconomice și financiare în țările învecinate sau apropiate din punct de vedere geografic de UE, inclusiv în țările candidate, sprijinind în același timp punerea în aplicare a reformelor structurale. Acordarea sa este, în general, condiționată de existența unui acord fără caracter prudential cu Fondul Monetar Internațional (FMI). O condiție politică prealabilă se aplică, de asemenea, operațiunilor AMF, care necesită respectarea drepturilor omului și a mecanismelor democratice efective, inclusiv un sistem parlamentar pluripartit și statul de drept, în conformitate cu principiile și obiectivele acțiunii externe a Uniunii prevăzute la articolul 21 alineatul (1) din TUE.

AMF este concepută pentru a atenua presiunile imediate de finanțare externă și pentru a contribui la soluționarea cauzelor subiacente ale tensiunilor legate de balanța de plăți. Prin faptul că furnizează asistență financiară specifică și în timp util, permite țărilor beneficiare să își mărească marja de manevră bugetară, să îmbunătățească sustenabilitatea datoriei și să promoveze reformele necesare. Prin facilitarea traiectoriei de ajustare macroeconomică, operațiunile AMF pot reduce impactul economic și social negativ, oferindu-le astfel țărilor partenere suficient timp pentru a aborda cauzele principale ale crizei balanței de plăți cu care se confruntă.

AMF este acordată în principal sub formă de împrumuturi în condiții avantajoase pe termen lung, deși operațiunile pot combina împrumuturi și granturi, după caz. Împrumuturile AMF sunt finanțate în cadrul strategiei de finanțare diversificate a UE, prin care Comisia emite obligațiuni UE de marcă unică și direcționează veniturile într-un fond central de finanțare care finanțează mai multe programe de politică ale UE, inclusiv AMF. Granturile AMF sunt finanțate direct din bugetul UE.

AMF este, de obicei, pusă la dispoziție în tranșe, sub rezerva îndeplinirii unor condiții de politică economică clar definite, convenite cu țara parteneră. AMF vine în completarea asistenței obișnuite acordate de UE pentru cooperare și contribuie la obiectivele mai ample ale UE de protejare a stabilității, de stimulare a prosperității și de promovare a valorilor UE dincolo de frontierele sale. Această evaluare este susținută de mai multe evaluări ex

¹ Prezentul raport se bazează pe informațiile disponibile până în aprilie 2026.

² Temeiul juridic pentru AMF acordată țărilor terțe, altele decât țările în curs de dezvoltare, este articolul 212 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Articolul 213 din TFUE poate fi utilizat ca temei juridic atunci când țara terță are nevoie de asistență financiară urgentă.

post independente ale operațiunilor AMF³ și de metaevaluarea din 2023 care acoperă toate operațiunile AMF evaluate între 2010 și 2020⁴.

În 2025, instrumentul AMF a continuat să își demonstreze capacitatea de răspuns rapid și eficient la circumstanțe excepționale, menținându-și în același timp misiunea principală de protejare a stabilității macroeconomice și de promovare a reformelor structurale. În Ucraina, UE a plătit 18,1 miliarde EUR sub formă de împrumuturi AMF în cadrul inițiativei G7 „Împrumuturi pentru accelerarea veniturilor extraordinare pentru Ucraina” (*Extraordinary Revenue Acceleration – ERA*)⁵. Deși specific în ceea ce privește caracteristicile sale, la fel ca în cazul operațiunilor AMF anterioare, acest sprijin a urmărit să răspundă nevoilor acute de finanțare ale țării și să sprijine reziliența sa economică, în contextul atacurilor continue ale Rusiei care au dus la daune grave ale infrastructurii critice a Ucrainei și la repercusiuni macroeconomice semnificative. În același timp, operațiunile AMF pentru Egipt și Iordania au contribuit la stabilizarea economiilor lor în contextul provocărilor sporite generate de situația regională complexă și instabilă din Orientul Mijlociu și de necesitatea de a accelera reforme structurale importante.

Raportul anual privind AMF pentru 2025 a fost elaborat în conformitate cu obligațiile de raportare ale Comisiei în temeiul dreptului UE. Acesta este însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei care oferă o evaluare mai detaliată a implementării operațiunilor individuale de AMF.

2. OPERAȚIUNI DE ASISTENȚĂ MACROFINANCIARĂ ÎN 2025

În 2025, UE a acordat asistență macrofinanciară Ucrainei, Egiptului și Iordaniei.

În contextul continuării războiului de agresiune al Rusiei, Ucraina a rămas cel mai mare beneficiar al AMF, 18,1 miliarde EUR fiind plătite pe tot parcursul anului în cadrul inițiativei ERA a G7, în cadrul căreia au fost puse la dispoziție împrumuturi în valoare totală de 45 de miliarde EUR, care urmează să fie rambursate din venituri extraordinare provenite din activele suverane ruse imobilizate. În vecinătatea sudică, în iunie 2025, colegiitorii au aprobat o operațiune AMF în valoare de 4 miliarde EUR pentru Egipt, din care 1 miliard EUR a fost plătit în ianuarie 2026. În plus, în aprilie 2025, colegiitorii au aprobat o operațiune AMF în valoare de 500 de milioane EUR pentru Iordania, 250 de milioane EUR fiind plătite în septembrie 2025. În august 2025, Comisia a propus o operațiune AMF suplimentară în valoare de 500 de milioane EUR pentru Iordania. În final, în ceea ce privește Balcanii de Vest, nu s-au înregistrat progrese suplimentare în ceea ce privește operațiunea AMF în curs în valoare de 100 de milioane EUR pentru Macedonia de Nord.

³ Toate evaluările *ex post* sunt disponibile pe site-ul web al Comisiei: https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en.

⁴ Document de lucru al serviciilor Comisiei, Evaluarea asistenței macrofinanciare acordate țărilor terțe (Meta-evaluarea operațiunilor pentru perioada 2010-2020), SWD(2023) 16.

⁵ Regulamentul (UE) 2024/2773 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 octombrie 2024 de instituire a Mecanismului de cooperare în materie de împrumuturi pentru Ucraina și de acordare de asistență macrofinanciară excepțională Ucrainei, JO L, 2024/2773, 28.10.2024.

2.1 Vecinătatea estică

- **Ucraina**

În contextul distrugerilor grave provocate capitalului uman și fizic de la invazia pe scară largă a Rusiei în 2022, economia Ucrainei a continuat să dea dovadă de o reziliență remarcabilă, deși creșterea a încetinit semnificativ în ultimele trimestre. După o creștere de 3,5 % în 2024, creșterea PIB-ului real s-a redus la 1,8 % în 2025, ca urmare a intensificării atacurilor asupra infrastructurii energetice, a deficitului de forță de muncă și a constrângerilor continue în materie de capacitate. Economia s-a bazat în continuare în mare măsură pe funcționarea coridoarelor de export prin Marea Neagră și Dunăre, precum și pe asistența financiară internațională susținută, inclusiv pe sprijinul acordat în cadrul AMF ERA a UE și al Mecanismului pentru Ucraina. Inflația s-a accelerat la începutul anului 2025 pe fondul perturbărilor energetice, al presiunilor asupra prețurilor la alimente și al creșterii puternice a salariilor, dar de atunci s-a atenuat considerabil, ajungând la 7,4 % în ianuarie 2026. Acest lucru a fost parțial rezultatul orientării monetare stricte a Băncii Naționale a Ucrainei de pe parcursul anului 2025, care a fost relaxată abia recent, rata de referință a dobânzii scăzând la 15 % în ianuarie 2026. Poziția externă rămâne fragilă, deficitul de cont curent fiind în continuare considerabil, având o valoare estimată de 14,5 % din PIB în 2025 și reflectând cererea ridicată de importuri legată de nevoile în materie de apărare, energie și reconstrucție, precum și reducerea treptată a finanțării prin granturi. Finanțele publice rămân supuse unei presiuni intense, deficitul bugetar de stat situându-se la 19,5 % din PIB, reflectând cheltuielile susținute pe timp de război și nevoile de reconstrucție, în pofida noilor măsuri fiscale care vizează consolidarea veniturilor. Până în prezent, sectorul bancar a rămas stabil și bine capitalizat, fiind sprijinit de o reglementare prudentă și de lichidități solide, în pofida mediului de funcționare extrem de dificil. Privind în viitor, perspectivele economice rămân extrem de incerte și sunt limitate de distrugerea continuă a infrastructurii energetice și de producție, de deficitul de forță de muncă și de cursul imprevizibil al războiului. În acest context, sprijinul financiar internațional susținut și previzibil rămâne esențial pentru a menține stabilitatea macroeconomică și pentru a permite Ucrainei să reziste în continuare războiului de agresiune al Rusiei.

După operațiunile AMF succesive care plătiseră în total 25,2 miliarde EUR de la începutul războiului de agresiune la scară largă al Rusiei până la sfârșitul anului 2023, războiul a continuat să exercite o presiune semnificativă asupra finanțelor publice ale Ucrainei. Prin urmare, în 2025 a fost necesară o finanțare suplimentară pentru a aborda deficitul de finanțare al țării.

În acest context, în cadrul summitului lor din iunie 2024 de la Apulia, Italia, liderii G7 s-au angajat să ofere Ucrainei împrumuturi ERA în valoare de 45 de miliarde EUR, care urmează să fie rambursate utilizând viitoarele venituri extraordinare generate de activele suverane ruse imobilizate deținute în UE și în alte jurisdicții relevante. Pe baza acestui angajament, Parlamentul European și Consiliul au adoptat Regulamentul (UE) 2024/2773 la 24 octombrie 2024, care a intrat în vigoare la 29 octombrie 2024. În urma confirmării contribuțiilor partenerilor G7 în cadrul reuniunii miniștrilor de finanțe ai G7 de la 25 octombrie 2024, UE a confirmat un împrumut AMF în valoare de 18,1 miliarde EUR pentru Ucraina, care urma să fie plătit într-o singură tranșă. Comisia a adoptat decizia de

autorizare a punerii la dispoziție a tranșei unice la 18 decembrie 2024, în urma evaluării sale potrivit căreia condițiile de politică aferente tranșei au fost îndeplinite⁶. Aceste condiții au vizat domenii-cheie de reformă, inclusiv stabilitatea macrofinanciară, întreprinderile de stat, administrația publică, energia, statul de drept și combaterea corupției, precum și apărarea. Ele au fost concepute ca etape intermediare în direcția punerii în aplicare a unor măsuri mai ample în cadrul Planului pentru Ucraina.

Întreaga sumă a AMF a fost plătită în 2025 în tranșe, cu o plată inițială de 3 miliarde EUR în ianuarie. În februarie nu s-a efectuat nicio plată din cauza acestei concentrări parțiale la începutul perioadei. Ulterior, plățile au urmat un calendar stabil, fiind acordate tranșe de 1 miliard EUR în perioada martie-septembrie 2025. Pe măsură ce ostilitățile din prima linie s-au intensificat, nevoile de finanțare militară ale Ucrainei în T4-2025 au depășit estimările anterioare. Flexibilitatea inclusă în calendarul plăților a permis concentrarea la începutul perioadei a unei tranșe de 6,1 miliarde EUR, planificată inițial pentru decembrie 2025, și suplimentarea plăților periodice din octombrie și noiembrie 2025. În consecință, plățile s-au ridicat la 4 miliarde EUR în octombrie 2025 și la 4,1 miliarde EUR în noiembrie 2025.

Condiția politică prealabilă a continuat să fie evaluată pozitiv pe tot parcursul anului, pe baza evaluărilor în curs efectuate de serviciile Comisiei și de Serviciul European de Acțiune Externă. Cu toate acestea, evoluțiile din iulie 2025 care afectează cadrul instituțional ce reglementează independența organismelor anticorupție – în special Biroul Național Anticorupție al Ucrainei (NABU) și Parchetul Specializat Anticorupție (SAPO) – au generat preocupări; ele au fost percepute ca un potențial pas înapoi important în ceea ce privește protejarea autonomiei principalelor instituții anticorupție. Comisia a colaborat îndeaproape cu autoritățile ucrainene pentru a inversa situația, pentru a restabili independența NABU și SAPO și pentru a se asigura că orice riscuri la adresa independenței instituționale au fost abordate în mod adecvat înainte de efectuarea oricărei plăți în cadrul AMF (plata fiind reținută până la soluționarea situației).

În paralel, Ucraina a finalizat cu succes mai multe revizuri în cadrul mecanismului de finanțare extinsă al FMI din 2023, subliniind angajamentul său continuu de a promova reformele în pofida unor circumstanțe deosebit de dificile.

2.2 Vecinătatea sudică

- **Egipt**

Egiptul s-a confruntat cu condiții macroeconomice dificile la începutul deceniului actual în contextul mai multor șocuri externe, cum ar fi pandemia de COVID-19, războiul din Gaza și atacurile asupra navelor din Marea Roșie. Progresele lente înregistrate în ceea ce privește reformele economice au creat incertitudine și au descurajat investițiile străine. Creșterea PIB-ului real al Egiptului a atins 4,4 % în exercițiul financiar din iulie 2024 până în iunie 2025 (EF 2024-2025) și s-a accelerat în continuare, ajungând la 5,3 % de la an la an în S2-2025. Odată cu progresele înregistrate în gestionarea politicilor macroeconomice, cu impactul liberalizării cursului de schimb în 2024 și cu unele

⁶ Împrumutul AMF ERA a fost garantat de marja de manevră a bugetului UE. Având în vedere perioada de disponibilitate a marjei de manevră, pentru ca împrumutul să beneficieze de această garanție, decizia de eliberare a tranșei unice trebuia să fie adoptată până la 24 decembrie 2024.

îmbunătățiri ale mediului de afaceri, situația a început să se îmbunătățească. Creșterea a fost determinată în principal de consumul privat și de investițiile private, în timp ce investițiile publice au scăzut. Contribuția exporturilor nete de bunuri și servicii a rămas negativă. Rata șomajului a scăzut la 6,2 % în T4-2025, de la 6,4 % în anul precedent. Inflația s-a stabilizat la aproximativ 12 % în S2-2025, în scădere de la 28,5 % în 2024. Deficitul public s-a situat la 7,2 % din PIB în EF 2024-2025, plățile aferente dobânzilor la datoria publică depășind 10 % din PIB. Datoria publică a scăzut la 84 % din PIB. Deficitul de cont curent s-a redus la 4,2 % din PIB în EF 2024-2025, creșterea transferurilor de fonduri din străinătate și a încasărilor din turism compensând parțial creșterea deficitului comercial de mărfuri. Investițiile străine directe au fost de 3,3 % din PIB în EF 2024-2025. Rezervele valutare nete ale băncii centrale s-au ridicat la 53 de miliarde USD la sfârșitul lunii aprilie 2026, echivalentul importurilor de bunuri și servicii pe o perioadă de șase luni, ceea ce reprezintă o creștere față de cele 48,1 miliarde USD înregistrate cu un an înainte. Cu toate acestea, având în vedere dependența sa de importurile de petrol și gaze, de turism și de transferurile de fonduri, țara rămâne vulnerabilă la șocurile externe, cum ar fi recentul conflict din Orientul Mijlociu, chiar dacă eforturile de reformă întreprinse fac ca Egiptul să fie mai bine pregătit decât în criza energetică anterioară.

În martie 2024, UE și Egiptul au încheiat un parteneriat strategic și cuprinzător pentru prosperitate, stabilitate și securitate comune, susținut de un pachet financiar de până la 7,4 miliarde EUR sub formă de sprijin pe termen scurt și lung. Având în vedere situația economică și financiară dificilă a Egiptului și rolul său de factor stabilizator important într-o regiune din ce în ce mai volatilă, Comisia a propus sprijinirea Egiptului prin două operațiuni AMF în valoare de până la 5 miliarde EUR, împărțite în (i) o operațiune AMF pe termen scurt în valoare de 1 miliard EUR și (ii) o operațiune AMF obișnuită de până la 4 miliarde EUR. AMF pe termen scurt în valoare de 1 miliard EUR a fost aprobată de Consiliu în aprilie 2024⁷ și plătită integral într-o singură tranșă în decembrie 2024.

Operațiunea de monitorizare în valoare de 4 miliarde EUR a fost aprobată de Parlamentul European și de Consiliu în iunie 2025⁸. Memorandumul de înțelegere, care a făcut obiectul avizului comitetului statelor membre, a fost semnat în iulie 2025. Prima tranșă, în valoare de 1 miliard EUR, a fost plătită în ianuarie 2026 în urma unei evaluări pozitive a punerii în aplicare a celor 13 măsuri de politică legate de prima tranșă (axate pe consolidarea finanțelor publice, îmbunătățirea protecției sociale și a politicilor privind piața forței de muncă, sporirea competitivității și a mediului de afaceri și sprijinirea tranziției verzi), a progreselor înregistrate în ceea ce privește punerea în aplicare de către Egipt a măsurilor concrete și credibile necesare în cadrul condiției prealabile politice, iar programul FMI rămâne pe drumul cel bun. A doua și a treia tranșă AMF, în valoare de 1,5 miliarde EUR fiecare, sunt, de asemenea, planificate să fie plătite în 2026, sub rezerva unei evaluări pozitive a condițiilor.

⁷ Decizia (UE) 2024/1144 a Consiliului din 12 aprilie 2024 de acordare de asistență macrofinanciară pe termen scurt Republicii Arabe Egipt, JO L, 2024/1144, 15.4.2024.

⁸ Decizia (UE) 2025/1267 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 iunie 2025 de acordare de asistență macrofinanciară Republicii Arabe Egipt, JO L, 2025/1267, 27.6.2025.

Cea de a patra revizuire a mecanismului de finanțare extinsă al FMI, în valoare de 8 miliarde USD, a fost încheiată de Consiliul director în martie 2025. Din cauza întârzierilor în punerea în aplicare a politicilor, cea de a cincea revizuire a fost fuzionată cu cea de a șasea revizuire și a avut loc în decembrie 2025. Acesta a fost aprobat de Consiliul director al FMI în februarie 2026. Programul FMI urmează să expire în decembrie 2026.

- **Iordania**

Economia și perspectivele Iordaniei continuă să fie afectate de incertitudinile regionale persistente, în pofida performanței macroeconomice în linii mari reziliente. Creșterea PIB-ului real al Iordaniei s-a accelerat la 2,7 % în T1-T3-2025, de la 2,4 % în aceeași perioadă a anului 2024. În 2025, creșterea a fost generalizată, reflectând îmbunătățirea continuă a agriculturii, a industriei prelucrătoare și a serviciilor de transport, în timp ce sectorul minier s-a contractat ușor. Perturbările transportului aerian legate de tensiunile regionale sporite din timpul verii au fost de scurtă durată și par să fi avut repercusiuni limitate asupra turismului și a comerțului. Inflația medie s-a situat la 1,8 % în 2025. În septembrie 2025, Banca Centrală a Iordaniei (CBJ) și-a redus rata dobânzii de politică monetară cu 25 de puncte de bază (puncte de bază) la 6,25 %, prima reducere începând din decembrie 2024, aliniindu-se în linii mari la relaxarea monetară din SUA, având în vedere ancorarea dinarului la dolarul american.

Deficitul de cont curent s-a redus la 7,4 % din PIB în S1-2025, de la 8,3 % din PIB în anul precedent. Această îmbunătățire a fost determinată de exporturile mai mari de bunuri și servicii, care au compensat creșterea importurilor. Comerțul cu mărfuri a înregistrat un deficit de 25,7 % din PIB, care a fost parțial atenuat de veniturile solide din turism. Investițiile străine directe au crescut la 4,0 % din PIB în S1-2025 (comparativ cu 3,1 % din PIB în 2024). Rezervele valutare brute ale CBJ au rămas ridicate, ridicându-se la 24,6 miliarde USD la sfârșitul lunii noiembrie 2025, ceea ce acoperă aproximativ 8,8 luni de importuri de bunuri și servicii. Se preconizează că deficitul global al administrației centrale va scădea de la aproximativ 5,3 % din PIB în 2025 la aproximativ 4,8 % din PIB în 2026 (4,3 % din PIB în 2027), reflectând continuarea preconizată a mobilizării veniturilor și a disciplinei în materie de cheltuieli. Datoria publică și cea garantată public au rămas ridicate, situându-se la 108,6 % din PIB la sfârșitul anului 2025 (83,4 % din PIB fără participațiile deținute de Societatea de Asigurări Sociale), cu o datorie externă de 42,2 % din PIB. În 2025, agențiile de rating de credit au menținut ratingul de credit suveran al Iordaniei la un nivel speculativ.

Izbucnirea războiului din Gaza în octombrie 2023 a generat efecte de propagare semnificative, sporind presiunea asupra securității Iordaniei și testându-i reziliența economică. În acest context, autoritățile iordaniene au solicitat o nouă operațiune AMF în octombrie 2023. Colegiuitorii au aprobat operațiunea „AMF IV” în aprilie 2025 pentru împrumuturi în valoare de 500 de milioane EUR⁹, iar în septembrie 2025 a urmat o primă plată în valoare de 250 de milioane EUR. Această primă plată a fost condiționată de îndeplinirea condițiilor prealabile, și anume condiția politică prealabilă și un bilanț satisfăcător în cadrul programului FMI. Operațiunea a fost concentrată la începutul

⁹ Decizia (UE) 2025/793 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 aprilie 2025 de acordare a unei asistențe macrofinanciare pentru Regatul Hașemit al Iordaniei, JO L, 2025/793, 22.4.2025.

perioadei pentru a ajuta Iordania să răspundă nevoilor urgente de finanțare externă în contextul unei instabilități regionale sporite, compensând în același timp parțial întârzierea neobișnuit de mare dintre cererea din octombrie 2023 și adoptarea din aprilie 2025. O parte din această întârziere a fost legată de alegerile pentru Parlamentul European din 2024 și de procesul constitutiv ulterior.

Tranșele rămase, în valoare de 150 de milioane EUR și 100 de milioane EUR, sunt programate pentru 2026 și 2027, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prealabile și a condițiilor de politică convenite în memorandumul de înțelegere, care se axează pe consolidarea finanțelor publice, pe îmbunătățirea guvernanței și a combaterii corupției, pe îmbunătățirea protecției sociale și a politicilor privind piața forței de muncă, precum și pe sprijinirea tranziției verzi și a unui mediu de afaceri mai dinamic.

Relația strânsă a Iordaniei cu FMI este ancorată într-un acord privind un mecanism de finanțare extinsă cu o durată de patru ani, aprobat în ianuarie 2024, cu acces total echivalent cu aproximativ 1,3 miliarde USD, și într-un acord privind un mecanism de finanțare pentru reziliență și durabilitate, aprobat în iunie 2025, cu acces echivalent cu aproximativ 700 de milioane USD. Cea mai recentă revizuire în cadrul celor două mecanisme a avut loc în aprilie 2026, când FMI a ajuns la un acord la nivel tehnic cu autoritățile; acordul a evidențiat performanța solidă a programului, în pofida unui mediu extern din ce în ce mai dificil ca urmare a celui mai recent război din Orientul Mijlociu. FMI a evaluat performanța bugetară a Iordaniei ca fiind în continuare conformă cu obiectivele programului, sprijinită de o colectare solidă a veniturilor și de o disciplină a cheltuielilor curente. Autoritățile se angajează să susțină o consolidare fiscală treptată pentru a înscrie ponderea datoriei publice pe o traiectorie descendentă, ancorată în Strategia pe termen mediu privind veniturile și în îmbunătățirea finanțelor de utilități publice, menținând în același timp spațiul pentru cheltuielile esențiale cu investițiile sociale și publice.

Având în vedere situația economică dificilă a țării și nevoile sale de finanțare considerabile și nesatisfăcute, autoritățile iordaniene au solicitat, în ianuarie 2025, o operațiune „AMF-V” suplimentară în valoare de 500 de milioane EUR. Cererea a indicat o deteriorare a mediului economic și politic, tulburările regionale intensificându-se pe parcursul anului 2024, într-un context global deja incert. Colegiuitorii au aprobat noua operațiune în ianuarie 2026¹⁰, plățile fiind planificate în perioada 2026-2027 în paralel cu AMF IV. Negocierile privind memorandumul de înțelegere sunt în curs. Atât AMF IV, cât și AMF V fac parte din cadrul amplu al parteneriatului strategic și cuprinzător UE-Iordania, inițiat în ianuarie 2025.

2.3 Balcanii de Vest

- **Macedonia de Nord**

Creșterea PIB-ului s-a accelerat de la 3 % în 2024 la 3,5 % în 2025, determinată în mare parte de investiții, pe măsură ce lucrările la proiectele de drumuri publice au accelerat. Investițiile private au crescut, de asemenea, cu ajutorul împrumuturilor subvenționate de

¹⁰ Decizia (UE) 2026/188 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2026 de acordare a unei asistențe macrofinanciare pentru Regatul Hașemit al Iordaniei, JO L 2026/188, 23.1.2026.

guvern. Creșterea consumului gospodăriilor s-a menținut la același nivel ca în anul precedent (2,2 % de la an la an), susținută de creșterea veniturilor disponibile reale ca urmare a creșterii pensiilor și a salariilor pe fondul relaxării temporare a inflației, precum și de expansiunea robustă a creditului. O altă contribuție la creștere a provenit din consumul public (+ 5,3 %), reflectând în principal creșterile salariale puternice din sectorul public. Exporturile s-au redresat în 2025 (+ 6,1 %), după ce scăzuseră, în termeni reali, în 2024. Cu toate acestea, având în vedere că investițiile și producția la export depind în mare măsură de factorii de producție importati, creșterea anuală a importurilor a fost mai substanțială (+ 6,8 %). În ansamblu, contribuția exporturilor nete la creșterea PIB-ului a rămas negativă. Inflația medie anuală a prețurilor de consum s-a accelerat la 4,1 % în 2025, de la 3,5 % în 2024, determinată de prețurile la alimente, în pofida controalelor temporare ale prețurilor efectuate de guvern, și, pe plan intern, de creșterea costurilor salariale, care a afectat serviciile. Banca centrală a menținut o poziție de politică prudentă, sporind cerințele privind rezervele minime obligatorii și consolidându-și instrumentele macroprudențiale. În decembrie 2025, BCE și-a ajustat cadrul de politică monetară pentru a îmbunătăți gestionarea lichidității și transmiterea politicilor. Deficitul de cont curent a crescut în 2025 cu 2,1 puncte procentuale de la an la an, ajungând la 4,3 % din PIB, în principal din cauza unui excedent mai scăzut al soldului veniturilor secundare și al soldului serviciilor. Intrările nete de investiții străine directe au scăzut de la un nivel excepțional de ridicat în 2024 (6,6 %) la 2,2 % din PIB în 2025, ca urmare a ieșirilor semnificative de împrumuturi între întreprinderi, iar nu ca urmare a unei scăderi a investițiilor de tip greenfield. Politica bugetară a rămas expansionistă. Deficitul public a scăzut cu 0,5 puncte procentuale anual, ajungând la 4 % din PIB în 2025, conform obiectivelor guvernului. O reechilibrare bugetară la jumătatea anului a redus cheltuielile de capital pentru a finanța noi angajamente de cheltuieli, în special pentru salariile și pensiile din sectorul public. La sfârșitul anului 2025, nivelul datoriei publice a Macedoniei de Nord a fost cu aproximativ 10 puncte procentuale peste nivelul anterior pandemiei (2019), ridicându-se la 59,6 % din PIB, datoria publică crescând cu 11,3 puncte procentuale, ajungând la 51,8 % în această perioadă.

În februarie 2023, Comisia a adoptat o propunere de acordare a unei AMF pentru Macedonia de Nord, de până la 100 de milioane EUR sub formă de împrumuturi, care urmează să fie plătită în două tranșe egale. Colegiuitorii au aprobat operațiunea în iulie 2023¹¹, iar Comisia și autoritățile din Macedonia de Nord au semnat memorandumul de înțelegere în ianuarie 2024. Memorandumul de înțelegere cuprinde 20 de condiții de politică (dintre care opt se referă la prima tranșă) în următoarele domenii: finanțele publice, mediul de afaceri, educația și piața forței de muncă, energia, sistemul judiciar, buna guvernare și lupta împotriva corupției. Comisia a plătit prima tranșă de 50 de milioane EUR în aprilie 2024, după ce a evaluat că au fost îndeplinite toate condițiile aferente.

Până în prezent, a doua tranșă de 50 de milioane EUR nu a fost plătită, deoarece autoritățile nu au solicitat fondurile și, prin urmare, nu au prezentat o declarație de conformitate pentru punerea în aplicare a reformelor de politică aferente. În urma expirării acordului privind

¹¹ Decizia (UE) 2023/1461 a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2023 de acordare de asistență macrofinanciară Republicii Macedonia de Nord, JO L 180, 17.7.2023, p. 1.

linia de precauție și de lichiditate cu FMI în noiembrie 2024, Macedonia de Nord nu a convenit cu FMI asupra unui nou program de plată, care se numără printre condițiile prealabile pentru eliberarea unei tranșe AMF. Perioada de disponibilitate a operațiunii AMF se încheie în august 2026.

3. ASIGURAREA UTILIZĂRII ADECVATE A FONDURILOR AMF: EVALUĂRI OPERAȚIONALE ȘI EVALUĂRI *EX POST*

3.1 Evaluări operaționale

În conformitate cu cerințele din Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509¹² („Regulamentul financiar”), Comisia, cu ajutorul consultanților externi, realizează evaluări operaționale pentru a obține garanții rezonabile cu privire la buna funcționare a procedurilor administrative și a circuitelor financiare în țările beneficiare.

Evaluările operaționale examinează sistemele de gestiune financiară publică (GFP), în special structura instituțională și procedurile ministerelor de finanțe și ale băncilor centrale și, mai precis, gestionarea conturilor care primesc asistență financiară din partea UE. Se acordă, de asemenea, o atenție specială modului de funcționare a instituțiilor de audit extern, independenței, programelor de lucru și eficacității controalelor lor. În plus, sunt revizuite procedurile de achiziții publice de la nivel central.

O evaluare operațională a circuitelor administrative și financiare ale Ucrainei a fost efectuată în 2022, înainte de sprijinul AMF excepțional (2022), AMF+ (2023) și AMF ERA (2024-2025). Evaluarea a concluzionat că s-au înregistrat progrese considerabile în ceea ce privește consolidarea sistemelor GFP și a altor circuite financiare de la evaluarea anterioară din 2018. De asemenea, a evidențiat angajamentul continuu al autorităților ucrainene față de îmbunătățirea continuă. Evaluarea a pus accentul pe prioritizarea reformelor GFP în domenii-cheie și a recomandat măsuri suplimentare odată cu îmbunătățirea securității, având în vedere eforturile semnificative de reconstrucție care urmează.

La începutul anului 2026, având în vedere lansarea preconizată a unei noi operațiuni AMF pentru Ucraina, Comisia a inițiat o nouă evaluare operațională a circuitelor administrative și financiare ale țării. Evaluarea a concluzionat că sistemele GFP și alte circuite financiare din Ucraina s-au îmbunătățit considerabil de la evaluarea din 2022. Pe de o parte, a lăudat atenția și angajamentul susținute ale guvernului, în pofida războiului prelungit și a deteriorării condițiilor din țară, și a luat act de numeroase dovezi care sugerează că au fost puse în aplicare sau sunt în curs mai multe reforme menite să îmbunătățească aspecte, sisteme și procese esențiale în materie de reglementare. Pe de altă parte, evaluarea a evidențiat faptul că multe dintre reformele în materie de reglementare ar trebui să fie testate în practică și a subliniat că mai multe domenii critice ar necesita atenția autorităților după restabilirea normalității în Ucraina.

În 2023, a fost efectuată o evaluare operațională a Macedoniei de Nord înaintea operațiunii AMF. Evaluarea a constatat că circuitele și procedurile financiare ale țării erau

¹² Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, JO L, 2024/2509, 26.9.2024.

satisfăcătoare și a considerat că sistemele GFP sunt, în general, solide, observând progrese recente semnificative.

În ceea ce privește Egiptul și Iordania, în 2024 au fost efectuate evaluări operaționale în vederea pregătirii operațiunilor AMF corespunzătoare fiecăreia dintre ele. În Egipt, evaluarea a stabilit că autoritățile au înregistrat progrese semnificative, inclusiv prin introducerea unei noi legislații care reglementează GFP și operațiunile bancare, și a concluzionat că, în cazul menținerii ritmului reformelor, cadrul privind GFP și circuitele financiare erau adecvate pentru asistența macrofinanciară.

Evaluarea operațională pentru Iordania a fost a doua începând cu 2020 și a confirmat progresele înregistrate în ceea ce privește îmbunătățirea sistemelor GFP și a eficienței cheltuielilor publice. Cu toate acestea, evaluarea a identificat, de asemenea, unele provocări, cum ar fi independența și transparența limitate ale Biroului de Audit, subutilizarea Comitetului de examinare a plângerilor în materie de achiziții publice și o piață secundară superficială pentru titlurile de stat. În pofida acestor probleme, evaluarea a concluzionat că circuitele administrative și financiare ale Iordaniei oferă o bază solidă pentru punerea în aplicare a operațiunilor AMF. Unele dintre deficiențele identificate s-au reflectat în condițiile de politică ale operațiunilor în cauză¹³.

3.2 Evaluări

În conformitate cu Regulamentul financiar și cu deciziile corespunzătoare privind AMF, Comisia realizează sistematic evaluări *ex post* după finalizarea operațiunilor AMF. Scopul acestor evaluări este de a analiza impactul AMF asupra economiei țării beneficiare, în special asupra sustenabilității poziției sale externe, și de a evalua valoarea adăugată a intervenției UE.

În ianuarie 2025, Comisia a publicat evaluarea *ex post* comună a operațiunilor AMF în trei țări din vecinătatea estică (Moldova, Georgia și Ucraina) în perioada 2017-2020. Pentru toate cele trei țări, concluziile evaluării au arătat că operațiunile au avut un impact pozitiv asupra sustenabilității datoriei și asupra stabilizării macroeconomice a țării. Acest aspect a fost deosebit de important în cazul Ucrainei, având în vedere amploarea sporită a operațiunii și situația economică dificilă a țării. Evaluarea a concluzionat, de asemenea, că cele trei operațiuni au promovat cu succes schimbări pozitive în mai multe domenii-cheie de reformă, inclusiv guvernanta și combaterea corupției, și că acestea au fost în concordanță cu cadrul de politică mai larg al UE, aliniindu-se la agende de reformă ale autorităților și la programele altor donatori.

În decembrie 2025, Comisia a publicat evaluarea *ex post* a operațiunilor AMF în contextul COVID-19 pentru 10 țări partenere (2020-2022). Evaluarea a analizat pachetul AMF în valoare de 3 miliarde EUR acordat în 2020 partenerilor din vecinătatea estică, din Balcanii de Vest și din vecinătatea sudică pentru a atenua impactul economic al pandemiei de COVID-19. Evaluarea a concluzionat că pachetul a fost un răspuns oportun, bine direcționat și extrem de relevant la șocul economic fără precedent declanșat de pandemia

¹³ În ceea ce privește memorandumul de înțelegere AMF IV al Iordaniei, evaluarea operațională a contribuit la conturarea mai multor măsuri, printre care: (i) solicitarea unui raport anual privind achizițiile publice pentru a rezuma plângerile legate de achiziții publice și rezultatele soluționării litigiilor; (ii) consolidarea independenței Biroului de Audit prin retragerea treptată din activitățile de audit *ex ante* în unitățile de control intern; și (iii) extinderea semnificativă a domeniului de aplicare al raportului anual al Biroului de Audit, începând cu ediția care acoperă activitățile din 2025.

de COVID-19. Instrumentul a fost capabil să ofere un răspuns rapid și eficace la un șoc extern sistemic care afectează simultan mai multe țări, fără a compromite calitatea intervenției AMF, progresele înregistrate în ceea ce privește reformele de îmbunătățire a gestionării macroeconomice sau guvernanta economică și transparența. De asemenea, a promovat creșterea durabilă și condiționalitatea aferentă în materie de politici.

În 2025, Comisia a lansat o evaluare *ex post* a celor patru operațiuni AMF acordate Ucrainei în perioada 2022-2023, ca o contribuție considerabilă la finanțarea nevoilor imediate de finanțare ale țării în contextul războiului de agresiune al Rusiei (AMF de urgență, AMF excepțională I și II și AMF+, în valoare de 1,2, 6 și, respectiv, 18 miliarde EUR). Evaluarea va lua în considerare contextul excepțional al unei țări care se apără împotriva unui război de agresiune și urgența nevoilor de finanțare, precum și particularitățile de proiectare rezultate ale operațiunilor.

4. EVOLUȚII GENERALE LEGATE DE INSTRUMENTUL AMF

4.1 Funcționarea instrumentului AMF

Declarația comună a Parlamentului European și a Consiliului din 2013 cu privire la AMF¹⁴ definește asistența ca fiind de natură macroeconomică și financiară și menționează în mod clar că obiectivul său este „restabilirea unei situații de finanțare externă durabile pentru țările și teritoriile eligibile care se confruntă cu dificultăți financiare externe”. Ca instrument de urgență, AMF trebuie, prin urmare, să fie mobilizat în mod eficace și în timp util. Procesul decizional care implică procedura legislativă ordinară a fost adesea identificat drept unul care necesită destul de mult timp, ceea ce constituie o constrângere semnificativă pentru un instrument de criză menit să ofere un răspuns rapid la o criză a balanței de plăți.

Cu toate acestea, în circumstanțe excepționale legate de criza provocată de pandemia de COVID-19 și de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, pachetele AMF relevante au fost adoptate rapid, deoarece toate instituțiile au utilizat pe deplin flexibilitățile procedurale disponibile. În aceste cazuri, Parlamentul European și Consiliul au convenit să aplice procedurile de urgență existente, permițând adoptarea în termen de o lună de la propunerile Comisiei. Parlamentul European a invocat articolul 163 din Regulamentul său de procedură pentru a da curs rapid propunerii legislative și pentru a o adopta direct în plen, eficientizând consultarea comisiilor.

Atât Regulamentul de procedură al Parlamentului European, cât și cel al Consiliului prevăd proceduri de urgență care permit adoptarea rapidă în cazuri excepționale. Procedura standard este considerabil mai lungă, după cum o ilustrează propunerea Comisiei „AMF IV” pentru Iordania, înaintată de Comisie în aprilie 2024 și adoptată de colegiitori în aprilie 2025. Acest interval de timp a fost parțial rezultatul alegerilor pentru Parlamentul European din iunie 2024 și al reconstituirii ulterioare a comisiilor sale. În schimb, „AMF V” pentru Iordania a fost adoptat mult mai rapid, propunerea Comisiei fiind prezentată în august 2025 și aprobată de colegiitori în ianuarie 2026. În cazul Egiptului, necesitatea

¹⁴ Decizia nr. 778/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 august 2013 de acordare a unei asistențe macrofinanciare suplimentare Georgiei, JO L 218, 14.8.2013, p. 15.

urgentă de a acorda sprijin în a doua jumătate a anului 2024 a determinat Comisia să propună, în mod excepțional, în martie 2024, o primă operațiune AMF urgentă pe termen scurt în temeiul articolului 213 din TFUE (aplicabilă în cazurile în care este necesară asistență financiară urgentă și care necesită doar adoptarea de către Consiliu). Cu toate acestea, Comisia a propus să furnizeze cea mai mare parte a sprijinului prin intermediul unei a doua operațiuni AMF pe termen mediu, urmând procedura normală prevăzută la articolul 212 din TFUE (care implică ambii colegiitori).

În acest sens, este important de remarcat faptul că procedura simplificată de adoptare a unei decizii a Parlamentului European a fost modificată. Spre deosebire de procedura de urgență, procedura simplificată nu necesită o solicitare din partea Președintelui de a trata propunerea ca fiind urgentă și simplifică procesul de adoptare, impunând mai puține etape de aprobare decât procedura standard. Această procedură nu a fost încă utilizată pentru AMF-urile în curs, dar ar putea să fie mai potrivită naturii urgente a AMF; este un pas binevenit în direcția unei posibile creșteri a eficacității operațiunilor obișnuite.

4.2 AMF în cadrul financiar multianual 2021-2027

Perioada actuală a cadrului financiar multianual (CFM) a fost caracterizată de crize multiple, de tensiuni geopolitice extrem de ridicate și de incertitudine, care au afectat țările partenere ale UE și le-au exacerbât vulnerabilitățile economice structurale. În ordine cronologică, ele includ consecințele economice ale pandemiei de COVID-19, războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și, mai recent, escaladarea conflictelor din Orientul Mijlociu. În acest context, AMF a fost foarte solicitată în ultimii ani, dovedindu-se a fi un pilon major al răspunsului UE la instabilitatea macroeconomică din vecinătatea sa (inclusiv din țările candidate), venind în completarea politicilor externe ale UE și ajutând țările partenere să pună în aplicare reforme critice. Având în vedere că perspectivele la nivel mondial continuă să fie dificile, necesitatea ca UE să acorde AMF va rămâne probabil la un nivel ridicat în anii ce urmează.

Împrumuturile AMF sunt garantate de garanția pentru acțiunea externă, în temeiul Regulamentului (UE) 2021/947¹⁵ („Regulamentul privind IVCDICI – Europa globală”), la o rată de provizionare de 9 % la nivel de portofoliu, așa cum s-a întâmplat în cazul CFM-urilor anterioare. Recunoscând situația excepțională a împrumuturilor acordate unei țări aflate în război, inițial fără sprijinul unui program de plăți al FMI, provizionarea Ucrainei a fost stabilită la 70 %, începând cu AMF excepțională din 2022.

Bugetul total alocat inițial pentru provizionarea împrumuturilor AMF a fost stabilit la aproximativ 1 miliard EUR în CFM actual, ceea ce înseamnă un volum de împrumuturi de 11 miliarde EUR. Având în vedere sprijinul considerabil acordat de UE Ucrainei prin intermediul AMF în 2022, rata sa mai mare de provizionare și tensiunile tot mai mari din Orientul Mijlociu, peste două treimi din provizionarea alocată au fost utilizate până la sfârșitul anului 2023. În contextul revizuirii la jumătatea perioadei a CFM, s-a decis consolidarea bugetului pentru provizionarea împrumuturilor AMF cu 180 de milioane EUR. Acest lucru a permis mobilizarea unor resurse suficiente pentru a finanța o AMF pe

¹⁵ Regulamentul (UE) 2021/947 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iunie 2021 de instituire a Instrumentului de vecinătate, cooperare pentru dezvoltare și cooperare internațională – „Europa globală”; JO L 209, 14.6.2021, p. 1.

termen scurt pentru Egipt în valoare de până la 1 miliard EUR și o operațiune AMF obișnuită pentru Egipt în valoare de până la 4 miliarde EUR, adoptată în aprilie 2025 de colegiitori, lăsând în același timp o anumită marjă pentru alte operațiuni AMF până la sfârșitul anului 2027 (a se vedea secțiunea 5 pentru o listă a operațiunilor AMF finanțate în perioada 2021-2027).

Întrucât crizele sunt imprevizibile prin natura lor, este esențial să se mențină un buget suficient de mare pentru potențialele operațiuni AMF viitoare în cei doi ani rămași din actualul CFM (2026-2027). Bugetul disponibil la data raportării ar putea acoperi împrumuturi în valoare de până la 2,2 miliarde EUR la rata standard de provizionare de 9 %. Împrumuturile acordate Ucrainei în cadrul programului AMF + și împrumutul AMF ERA (18 miliarde EUR și, respectiv, 18,1 miliarde EUR) sunt susținute de marja de manevră în cadrul plafonului resurselor proprii și nu sunt provizionate *ex ante*. Ele sunt contrabalansate de posibilitatea de a solicita resurse proprii suplimentare din partea statelor membre după epuizarea tuturor celorlalte posibilități din cadrul bugetar existent. În cazul operațiunii AMF ERA, rambursările împrumutului (inclusiv dobânda și orice alte costuri legate de împrumut) din veniturile extraordinare generate de activele blocate ale băncii centrale ruse oferă un sprijin financiar semnificativ.

4.3 AMF, astfel cum a fost propusă în propunerea Comisiei privind următorul cadru financiar multianual pentru perioada 2028-2034

Comisia și-a prezentat propunerile pentru următorul cadru financiar multianual (CFM) la 16 iulie și la 3 septembrie 2025, inclusiv propunerea privind Europa globală¹⁶, principalul instrument de finanțare pentru acțiunea externă. Având un buget propus de 200 de miliarde EUR, obiectivul instrumentului „Europa globală” este de a sprijini extinderea UE, vecinătatea, parteneriatele internaționale și ajutorul umanitar. În plus, pentru a susține sprijinul de neclintit al UE pentru Ucraina, poate fi mobilizată o sumă suplimentară de 100 de miliarde EUR pentru Ucraina în perioada 2028-2034.

Instrumentul „Europa globală” include utilizarea extinsă a instrumentelor financiare, a garanțiilor bugetare și a împrumuturilor garantate de bugetul UE pentru a spori efectul de levier al acțiunilor de finanțare în țările partenere. Pe baza propunerii, provizionarea pentru împrumuturile AMF ar urma să provină din bugetul „Europa globală”, deși guvernanta operațiunilor AMF ar rămâne specifică, așa cum se întâmplă în prezent în temeiul Regulamentului privind IVCDCI. Acest lucru ar menține actualul echilibru interinstituțional în ceea ce privește procesul decizional pentru AMF, în conformitate cu Declarația comună din 2013 a Parlamentului European și a Consiliului. AMF ar rămâne disponibilă alături de împrumuturile propuse bazate pe politici ca instrument complementar în cadrul setului de instrumente de finanțare externă, permițând UE să răspundă în continuare crizelor balanței de plăți din țările partenere, în paralel cu FMI.

Au început negocierile privind următorul CFM, iar Parlamentul European și Consiliul își stabilesc pozițiile.

¹⁶ Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a instrumentului „Europa globală”, COM(2025) 551 final.

5 PERSPECTIVE PRIVIND OPERAȚIUNILE AMF ȘI SITUAȚIA BUGETARĂ ÎN 2026

Având în vedere natura neprogramabilă, determinată de criză a AMF, este dificil să se furnizeze o estimare exactă a operațiunilor viitoare pentru restul CFM actual. Prin urmare, această secțiune se axează pe operațiunile deja aprobate în 2026 și indică operațiunile viitoare potențiale, evidențiind mediul geopolitic supus unor schimbări rapide.

În vecinătatea estică, războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei continuă să aibă un impact economic semnificativ asupra regiunii. Ucraina și Moldova sunt cele mai expuse. Ambele țări depind în continuare de un ajutor internațional substanțial, UE jucând un rol esențial în acest sens.

Având în vedere continuarea războiului de agresiune al Rusiei și nevoile semnificative și persistente în materie de finanțare și apărare cu care se confruntă Ucraina, liderii UE au convenit, la 18 decembrie 2025¹⁷, să ofere un nou împrumut de sprijin cu recurs limitat în valoare de 90 de miliarde EUR pentru perioada 2026-2027, finanțat prin împrumuturi ale UE de pe piețele de capital, sprijinite de marja de manevră a UE. Împrumutul va fi rambursabil numai după ce Ucraina primește reparații, în timp ce mobilizarea garanției de la bugetul UE în cadrul cooperării consolidate asigură faptul că obligațiile financiare ale statelor membre neparticipante (Cehia, Ungaria și Slovacia) rămân neafectate.

Pe baza acestui acord politic, la 14 ianuarie 2026, Comisia a adoptat un pachet legislativ care cuprinde o propunere de instituire a împrumutului de sprijin pentru Ucraina (USL) și modificări ale Regulamentului privind cadrul financiar multianual și ale Regulamentului privind Mecanismul pentru Ucraina. Colegiuitorii au adoptat pachetul USL în perioada februarie-aprilie 2026¹⁸. Noul cadru de sprijin va oferi o asistență bugetară substanțială de aproximativ o treime din USL printr-o combinație de instrumente, inclusiv AMF și finanțare canalizată prin intermediul Mecanismului pentru Ucraina și prin componenta de apărare a USL.

Componenta AMF se va axa pe condițiile de consolidare a mobilizării veniturilor interne, precum și pe sustenabilitatea și calitatea cheltuielilor publice. Ea va urmări complementaritatea cu noul program FMI și va încerca să abordeze cauzele profunde ale corupției în finanțele publice. Pe lângă AMF, Mecanismul UE pentru Ucraina (2024-2027), în valoare de 50 de miliarde EUR, care urmărește să sprijine principalele reforme structurale pe calea aderării Ucrainei la UE, va fi suplimentat prin intermediul USL.

În plus, Planul de creștere al Moldovei, în valoare de până la 1,9 miliarde EUR în perioada 2025-2027, urmărește să sprijine convergența economică a țării cu UE și să contribuie la apropierea țării de aderarea la UE prin accelerarea reformelor și îmbunătățirea accesului Moldovei la piața unică a UE.

¹⁷ Concluziile Consiliului European, 18 decembrie 2025.

¹⁸ Regulamentul (UE) 2026/467 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 februarie 2026 de punere în aplicare a unei cooperări consolidate în ceea ce privește instituirea împrumutului pentru sprijinirea Ucrainei pentru 2026 și 2027, JO L, 2026/467, 26.2.2026; Regulamentul (UE) 2026/468 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 februarie 2026 de modificare a Regulamentului (UE) 2024/792 de instituire a Mecanismului pentru Ucraina, JO L, 2026/468, 26.2.2026; Regulamentul (UE) 2026/469 al Consiliului din 23 aprilie 2026 de modificare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 2020/2093 de stabilire a cadrului financiar multianual pentru perioada 2021-2027, JO L, 2026/469, 23.4.2026.

În vecinătatea sudică, în noiembrie 2022, Tunisia a solicitat o AMF în valoare de 1,2 miliarde EUR pentru a-și sprijini nevoile de finanțare în contextul înrăutățirii mediului mondial și al prețurilor ridicate la produsele de bază la nivel internațional. Aceasta a urmat unui acord la nivel tehnic încheiat cu FMI în octombrie 2022 pentru un nou mecanism de finanțare extinsă (patru ani, 1,9 miliarde USD). Cu toate acestea, Consiliul FMI nu a adoptat programul, din cauza incapacității Tunisiei de a pune în aplicare acțiuni anterioare, în special o reformă a subvențiilor pentru combustibili. După ce președintele tunisian și-a exprimat opoziția față de un program al FMI în martie 2023, contactul cu FMI a fost redus la minimum, supravegherea în temeiul articolului IV fiind, de asemenea, întreruptă. Într-un timp, turismul dinamic și transferurile constante de fonduri au atenuat temporar presiunea finanțării externe asupra Tunisiei. Sub rezerva unei evaluări atente a condițiilor prealabile ale AMF și a nevoilor de finanțare externă ale Tunisiei, Comisia este pregătită să întocmească o propunere privind o nouă AMF, odată ce va fi instituit un program FMI care să confirme disponibilitatea țării de a aborda cauzele profunde ale presiunilor sale de finanțare externă. Acest lucru a fost confirmat și în cadrul parteneriatului cuprinzător dintre UE și Tunisia, convenit în iulie 2023; cu toate acestea, s-a constatat că ar fi necesară punerea în aplicare substanțială și fermă a unor reforme suplimentare.

În aprilie 2022, Libanul a ajuns la un acord la nivel tehnic cu FMI (patru ani, 3 miliarde USD), dar, până în prezent, a înregistrat doar progrese limitate în ceea ce privește lista sa lungă de acțiuni anterioare. De atunci, PIB-ul a continuat să scadă, în timp ce numeroase instituții publice au încetat să mai funcționeze, iar moneda s-a depreciat dramatic, ceea ce a dus la o dolarizare pe scară largă a economiei libaneze. În ianuarie 2025, parlamentul libanez a ales un președinte, iar câteva zile mai târziu a fost numit un nou prim-ministru, punând capăt unui blocaj politic de peste cinci ani și creând condițiile pentru un nou impuls în favoarea reformelor și a reluării colaborării cu FMI. În martie 2025, noul guvern a solicitat în mod oficial un nou program FMI, un potențial pas pozitiv în abordarea crizei economice prin asistență internațională și reforme cuprinzătoare. De atunci, guvernul a înregistrat unele progrese în ceea ce privește reformele esențiale, inclusiv prin adoptarea unei legislații care ar rezolva parțial criza din sectorul bancar. Astfel de reforme reprezintă o condiție prealabilă pentru un nou program FMI. Cu toate acestea, în aprilie 2026, principalele legi fie nu fuseseră încă adoptate de parlament, fie trebuiau redeschise, deoarece solicitările de bază ale FMI nu fuseseră îndeplinite pe deplin. Deși amânarea cu doi ani a următoarelor alegeri poate conduce la progrese suplimentare în ceea ce privește aceste legi, recenta reizbucnire a conflictelor în țară și în regiune reprezintă o provocare suplimentară pentru reformele economice. Comisia este pregătită să sprijine o agendă cuprinzătoare de reforme cu o operațiune AMF de îndată ce sunt îndeplinite condițiile prealabile (inclusiv o plată actualizată conform înțelegerilor făcute în prealabil a programului FMI).

Comisia este pregătită să examineze cererile viitoare de AMF și, dacă este cazul, va propune partenerilor eligibili operațiuni AMF noi și/sau suplimentare.

Tabelul 1 oferă o prezentare generală a angajamentelor și a plăților aferente granturilor de asistență macrofinanciară, precum și a plăților aferente împrumuturilor AMF pentru 2023, 2024, 2025 și (cu titlu provizoriu) 2026.

Tabelul 1: Angajamente și plăți pentru granturile AMF și plățile aferente împrumuturilor AMF 2023-2026 (EUR)¹⁹

	2023	2024	2025	2026
Credite de angajamente pentru granturi în buget	45 423 330	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Evaluări operaționale, evaluări <i>ex post</i>	350 000	619 440	331 775	750 000
Alte operațiuni AMF posibile	45 073 330	56 747 737	58 935 998	60 761 946
Angajamente, total	45 423 330	57 367 177	59 267 773	-
Credite de plată pentru granturi în buget	39 880 000	57 367 177	59 267 773	61 511 946
Evaluări operaționale, evaluări <i>ex post</i>	329 765	749 270	331 775	750 000
AMF Moldova [Decizia (UE) 2022/563] (finalizată)	10 000 000	5 000 000	-	-
AMF Moldova (finanțare suplimentară) [Decizia (UE) 2023/1165] (finalizată)	22 500 000	22 500 000	-	-
Alte operațiuni AMF posibile	-	-	-	60 761 946
Plăți, total	32 829 765	28 249 270	331 775	61 511 946
Credite neutilizate pentru plata granturilor	7 050 235	29 117 907	58 935 998	-
Plăți aferente împrumuturilor AMF		-	-	-
AMF III Iordania (finalizată)	200 000 000	-	-	-
AMF Moldova (finalizată)	40 000 000	45 000 000	-	-
AMF de urgență Ucraina (finalizată)	-	-	-	-
AMF excepțională Ucraina (finalizată)	-	-	-	-
AMF suplimentară Republica Moldova (finalizată)	50 000 000	50 000 000	-	-
AMF+ Ucraina (finalizată)	18 000 000 000	-	-	-
AMF Macedonia de Nord	-	50 000 000	-	-
AMF Egipt pe termen scurt (finalizată)	-	1 000 000 000	-	-
AMF Egipt – periodică	-	-	-	1 000 000 000
AMF ERA Ucraina (finalizată)	-	-	18 115 700 000	-
AMF IV Iordania	-	-	250 000 000	-
Plăți aferente tuturor împrumuturilor AMF, total	18 290 000 000	1 145 000 000	18 365 700 000	1 000 000 000

¹⁹ Tabelul nu ia în considerare nicio propunere de noi operațiuni AMF de după decembrie 2025.